

ثواب الأعمال و عقاب الأعمال (ترجمه غفاری)

ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، اثر ابو جعفر محمد بن علی بن حسین قمی، معروف به **شیخ صدوق** - این بابویه ۳۸۱ ه. ق است که توسط آقای علی اکبر غفاری به فارسی ترجمه شده است.

فهرست مندرجات

- ۱ - معرفی اجمالی ترجمه
- ۲ - روش غفاری در ترجمه
- ۳ - اعتبار سند در کتب اخلاقی
- ۴ - ویژگی ترجمه غفاری
- ۵ - پانویس
- ۶ - منبع

معرفی اجمالی ترجمه

کتاب حاضر ترجمه ساده و روانی است، از دو کتاب کم حجم و کوچک به نام ثواب الأعمال و عقاب الأعمال که از جمله سیصد کتب کبیر و نفیس و پر ارزش دانشمندان عالی مقام **چین تشیع** «شیخ صدوق» است.

لذات ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ترجمه غفاری، ج ۱، ص ۲.

در چند سال قبل که نسخه عربی این دو کتاب مزبور را در یک مجلد با تصحیحی نسبتاً دقیق و پاورقی‌هایی نافع و سودمند منتشر شد، انتقال تالیف و مرعوبیت مطالب آن و نیز زیبایی و مزایای دیگر چاپش موجب شد که مورد علاقه و مطالعه جمعی از فضلا و دانشمندان قرار گیرد و توجه بیشتری بدان مبذول گشت و از این رو کتب ترویج شد و علاقمندان بسیاری پیدا کرد و پاره‌ای از کسانی که با **زبان عربی** چندان آشنا نبودند، مکرر از این مترجم درخواست ترجمه آن را به زبانی فارسی نمودند و وی نیز به درخواست آنان جواب مثبت داده و پس از فراغت از ترجمه کتاب **من لایحضره الفقیه**، به ترجمه کتاب حاضر مبادرت نمود.

روش غفاری در ترجمه

وی در ترجمه کتاب به روش **قیما** استناد جسته، زیرا به نظر وی قما در عین اینکه قداست کلام امام علیه‌السلام را حفظ می‌کردند، کاملاً رعایت باز گرداندن مفاهیم جمله‌های عربی را به پارسی می‌نمودند و همان مفهوم که جمله عربی داشت، عیناً جمله فارسی نیز دارا بود، و دیگر این که از ذکر تمام سندها، چون ملال آور بود، خودداری کرده است؛ مثلاً در هر کجا گفته «از فلان کس روایت شده است» یا «روایت کرده‌اند» نشانه آنست که سند چندان معتبر نبوده است. و آن جا که گفته «فلان کس گوید: امام علیه‌السلام چنین فرمود» علامت آنست که سند قابل اعتماد بوده، و در پاره‌ای از موارد باعتبار سند تصریح کرده است، چنان که به مرفوع بودن یا مرسل بودن و یا موقوف بودنش تصریح نموده و معنی هر کدام از این اصطلاحات را در یکی دو جا در پاورقی‌ها تکرار داده، و هر کجا که روایان سند از **اهل سنت** بودند و بالاخص آنجا که راوی که خود از امام علیه‌السلام نقل می‌کند، سنی بود، چنین آورده که فلان کس از امام چنین **روایت** کرده است، نه اینکه فلان گوید، امام چنین فرمود، و نیز قرینه دیگرش اینکه راوی سند را از امام تجاوز داده و به **رسول خدا** صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم رسانیده است؛ مثلاً سکونی یا طلحه بن زید یا غیاث ابن ابراهیم آنچه نقل کرده‌اند، این طور است؛ «جعفر بن محمد یا محمد بن علی علیهما السلام از پدراش از رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم چنین **روایت** کرده» و این خود قرینه سنی بودن راوی است، اگر چه توثیق شده باشد، گاهی راوی **شیعه** است، لکن دوازده امامی نیست، در این گونه موارد هم سند را طوری نقل کرده که به قرینه معلوم باشد، راوی غیر امامی است.

لذات ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ترجمه غفاری، ج ۱، ص ۳.

اعتبار سند در کتب اخلاقی

هر چند که اعتبار سند و عدم آن در این گونه کتب که موضوعش **اخلاق** و آداب است، چندان مؤثر نیست، و همین قدر که **انسان** علم به معقول بودن «یعنی ساختگی بودن» حدیثی نداشته باشد، عمل به آن **جایز** است و اگر از هر راه و ثوق به صدور خبری از امام علیه‌السلام پیدا کند، برای او حجت خواهد بود، و بالاخره صحت و سقم سند در امثال این گونه موضوعات چندان دخلیت نخواهد داشت، با این حال هر کجا که احتمال جعل و وضع و ساختگی بودن حدیثی می‌رفته تمام سند را نقل کرده و به حال روایت آن تا حد ممکن پرداخته و

در باره هر یک نقل اقوال [علماء](#) رجال را نموده تا خواننده را نیازی به مراجعه به اصل عربی که تمام سند در آن ذکر شده نباشد.
[۱۱](#) ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ترجمه غفاری، ج ۱، ص ۴.

ویژگی ترجمه غفاری

و اما در ترجمه متن کاملاً رعایت سادگی و بی تکلفی در [الفاظ](#) شده است تا فهمش همگانی باشد، و در هر کجا احتمال می‌داده که ممکن است، ترجمه مورد خدشه واقع شود، عین عبارت عربی را آورده، چنان که هر جمله‌ای که احتمال چند معنی داشت، و مترجم یک یا دو معنا را اختیار کرده، لفظ عربی آن را نیز ذکر کرده تا کاملاً روشن باشد، و در هر کجا نیازی به بیان و توضیح بود در میان () یا در پاورقی، یا در متن پس از ترجمه تمام خبر به عنوان شرح به مقدار لازم توضیح داده تا اجمال و تعقیدی باقی نماند و تنها به ترجمه متن [حدیث](#) اکتفا نکرده، و نیز هر حدیثی که فقهاء عظام به مضمون آن حدیث [فتوی](#) داده‌اند، اشاره نموده تا هر غیر مجتهدی که بخواهد به موجب آن رفتار کند، بدون شبهه عمل کند و از روی بینش و بصیرت باشد.

[۱۱](#) ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ترجمه غفاری، ج ۱، ص ۴.

و نیز برای تنوع و فائده بیشتر، در پارهای از موارد شرح حالی از راوی حدیث به طور اختصار در پاورقی ذکر کرده تا تقنی در کلام شده باشد و خواننده را ملال نگیرد و مطالعه کتب را به زودی رها نکند و در عین حال نتیجه‌ای نیز از جهت شناخت راوی و موقعیتش از نظر نقل [روایت](#) برده باشد.
اعراب گذاری متن عربی به قلم مترجم است.

پانویس

۱. [۱۱](#) ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ترجمه غفاری، ج ۱، ص ۲.

۲. [۱۱](#) ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ترجمه غفاری، ج ۱، ص ۳.

۳. [۱۱](#) ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ترجمه غفاری، ج ۱، ص ۴.

۴. [۱۱](#) ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ترجمه غفاری، ج ۱، ص ۴.

منبع

نرم افزار جامع الاحادیث، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی.

رده‌های این صفحه: [دعا](#) | [کتب شناسی](#) | [کتب حدیثی](#) | [کتب دعا](#)